

První loď pod československou státní vlajkou

Dobrý den, při svém brouzdání internetem jsem narazil na jednu (alespoň pro mne) zajímavou informaci:

„První loď pod československou státní vlajkou se stal v březnu 1920 škuner s pomocným motorem, jehož původní název byl Kehrwieder (Vrať se zpět), jejímž kapitánem byl náš státní občan nám. kpt. Alfred Konderman (velící již před válkou řadě zaoceánských lodí). Tato loď však ztroskotala ještě dříve, než mohla být zaregistrována pod svým novým jménem (Rusalka) naším lodním registrem (vznikl až roku 1923).“

Tento text se objevuje v mnoha modifikacích, ať ji jako částka bakalářských a magisterských prací, či jenom jako součást textů o československé námořní plavbě, tedy ještě jednou:

„...první loď ztroskotala dříve, než mohla být zaregistrována. Prvním plavidlem pod československou státní vlajkou se stal v březnu 1920 škuner s pomocným motorem (s původním názvem Kehrwieder – Vrať se zpět); jeho kapitánem byl státní občan ČSR, nám. kpt. Alfred Konderman, jenž již před první světovou válkou velel řadě zaoceánských lodí. Loď však ztroskotala ještě dříve, než mohla být zaregistrována pod svým novým jménem (Rusalka) v československém lodním registru, který vznikl až v roce 1923.“

Trochu jasno se do této informace pokusil vnést pan Kout odněkud ze šluknovského výběžku, který v reakci na článek v časopisu Týden uveřejnil (asi) ve Šluknovských listech následující text:

*„Šlo o šluknovského rodáka Alfreda Kindermanna V čísle 29 časopisu Týden byl uveřejněn velmi zajímavý článek "Česká brázda v oceánech". Pojednává o československé námořní plavbě od samého počátku. Je v něm mimo jiné uvedeno, že první loď plující pod československou vlajkou byl v roce 1920 škuner Kehrwieder (Vrať se zpět) a velel mu český kapitán Alfred Konderman. Podle mých informací je však jméno nepřesné. Šlo o rodáka ze Šluknova v československých Sudetech Alfreda Kindermanna. Byl tedy československým občanem, ale německé národnosti. Uvedenému škuneru velel v jednatřiceti letech. Jako kapitán obchodní lodi se plavil řadu let. V roce 1924 však zahynul v průlivu **Skagerak** mezi Švédskem a Dánskem při námořním neštěstí, ve věku pouhých třiceti pěti let. Doma ve Šluknově po něm zůstala vdova a sedmiletý synek Alfred. Ten po záboru československého pohraničí a vypuknutí druhé světové války narukoval k wehrmachtu a padl v roce 1942 jako pěšák u města Orel v Sovětském svazu. Bylo mu pětadvacet let. Nejstarší Alfred Kindermann zemřel až v roce 1944 a přežil tedy syna i vnuka. Ve Šluknově mají rodinnou hrobku s nápisy, z nichž všechny tyto informace jsou snadno dostupné. Pavel Kout st.“*

Pro představu mapka Skagerraku:

Skagerrak je průliv mezi severním břehem Jutského poloostrova a Skandinávským poloostrovem. Jde o nejzápadnější z Dánských úžin, které spojují Baltské a Severní moře.

Bohužel pan Kout nepřinesl objasnění postavy kapitána, neboť ten jestliže zahynul v roce 1924 (1923?) na moři tak mu bylo 35 let, to znamená, že před válkou tedy v roce 1914 mu bylo 25 let. Což také znamená, že před válkou tento člověk s největší pravděpodobností nemohl velet „řadě zaoceánských lodí“. Ale to je pouze moje domněnka. Ano mohl se na nich plavit, ale velet?

Výpis z archivu v muzeu v Hamburku, bohužel více jsem nedohledal. „Ursel“ bude asi původní jméno a Němci si přejmenováním lodě při převzetí českým majitelem udělali tak nějak kanadský žertík:

VÍCE INFORMACÍ K OBJEKTU

Odkaz není objekt k dispozici v dodavateli datových

Saver Kehr wieder ex Ursel (registr č. 4694)

Verzeichnungsstufe:

archiválie

Archivní Podpis:

Hamburk státní archiv, 231-4_3651

kontext:

Lod' Registry Office >> Seeschiffsregisterakten

doba trvání:

1913-1920

Všeobecné věc:

Člun „Kehrwieder“

škuner

lod' „Ursel“

Digitalisat nabízejí archivu:

žádný digitální kopie k dispozici

sklad:

231-4 Lod' Registry Office

Information Rights:

objasnit informace právech s dodavateli dat.

Poměrně zajímavý výpis z registru lodí plujících pod československou vlajkou, Kehrwieder podle předešlých textů v registru nebyl, protože se potopil, vlajka byla odnímána zejména z důvodu pašeráctví alkoholu zejména do Finska, které přijalo prohibici snad někdy kolem roku 1919.

Za povšimnutí by možná stály i tři plachetnice s pomocným motorem paní Hablerové, Magdalena a Smíchov jsou podle tonáže nějaké malé jachty, Tábor už by mohl mít délku kolem 30 – 35 metrů

Ostatní lodě (které nejsou uvedeny v registru)

údajně měly plout pod čs.vlajkou - kterým byla vlajka odňata a z registru vymazány

	jméno	BRT	od	do	majitel	pozn.
1	Kehrwieder	220	1920	1924	Müller	škunerspom.motorem(česky"Vraťsezpět")-Rusalka
2	Praga		1925	1928	Bešťák	původněHedwigFischer,pozdějiMaryaHedwig
3	Renate				Götzel	
4	Bohemia			1928	Götzel	původněRenate
5	Vodník	243			Spitzer	plach.spom.motorem
6	Stella				Wenzel	bezprávanašívlačky
7	Leda				Wenzel	bezprávanašívlačky
8	Mělník	79		1929	Weiss	
9	Olomouc		1930		Weiss	
10	Únor				Glass	bezprávanašívlačky
11	Srpen				Glass	bezprávanašívlačky
12	Magdalena	25	1928		Hablerová	plach.spom.motorem
13	Smíchov	39	1928		Hablerová	plach.spom.motorem
14	Tábor	289	1928		Hablerová	plach.spom.motorem

Škuner je typ námořní plachetnice, vyvinutý v 18. století v USA. Škunery byly stavěny po celé 19. století a vytlačeny byly až nástupem motorových lodí ve 20. století

Prvním plavidlem pod naší vlajkou se stal v březnu 1920 škuner s pomocným motorem (s původním názvem Kehrwieder – Vrať se zpět); jeho kapitánem byl občan ČSR, Alfred Konderman, jenž již před první světovou válkou velel řadě zaoceánských lodí. Loď však ztroskotala ještě dříve, než mohla být zaregistrována pod svým novým jménem (Rusalka)

Posledním úlovkem byl snímek s textem. Bohužel loď nemá patrné žádné výsostné znaky, ani jméno. Domnívám se, že obrázek je pouze ilustrační a nemá s Kehrwiederem nic společného.

To je prozatím vše, co je mi známo. Pokud by měl někdo zájem pokračovat, má mou plnou podporu.

Václav Brabec